

[Aksel Larsen.]

burde, men i hvert fald har man altså i princippet fastslået, at dette er noget, der vedrører demokratiet, og at man bør have sådanne forhold.

I Amerikas Forenede Stater har man en lov, der hedder Federal Corrupt Act; den beskriver bogføringspligt for organisationer, som driver politisk propaganda i to eller flere stater for at påvirke valget. I den samme lov fastslås det også, at f. eks. aktieselskaber eller organisationer ikke må yde bidrag til politiske partiers valgkampagner, hvorved forstås føderale valgkampagner, altså i to eller flere stater. Jeg erkender, at jeg ved ikke, hvor nøje det kontrolleres, om dette bliver overholdt, og jeg er også ganske klar over, at der kan tænkes metoder til at komme uden om bestemmelsen; sådan er det jo desværre, når man laver restriktioner, at de skal være regnet nederdrægtig godt ud, for at man kan være sikker på, at der ikke findes smut huller. Men altså, jeg gør opmærksom på, at vi i hvert fald her har nogle eksempler på stater, hvor man har taget nogenlunde praktisk fat på disse problemer, og jeg synes, at det bør vi også gøre her; vi bør have en undersøgelse af sagen.

Jeg er meget tilfreds med, at den højtærede minister foreslår, at vi taler om disse problemer i det i forvejen arbejdende valglovsudvalg, og så tillader jeg mig i øvrigt at gøre opmærksom på, at i vore skandinaviske broderlande Sverige og Norge har man foretaget i hvert fald undersøgelser af disse spørgsmål. I Norge blev der i 1949 nedsat et udvalg eller en kommission, som skulle undersøge disse problemer og komme med en indstilling. I Sverige blev et tilsvarende udvalg eller en tilsvarende kommission nedsat i 1950 med nogenlunde samme opgave. Disse kommissioner har, så godt det lod sig gøre med det mandat, de havde, undersøgt, hvordan partierne havde det med deres regnskaber, indtægter o. lign. De byggede her på partiernes officielle meddelelser, og så vidt jeg kan se af materialet, var der ikke tale om nogen som helst kritisk gennemgang af disse meddelelser eller nogen kritisk revision af partiernes regnskaber; men man søgte dog at danne sig et billede af dette: hvor mange penge har partierne rådet over, og hvor mange penge har de altså kunnet anvende til politisk agitation?

Man undersøgte også forholdene i andre lande, og det er fra de to pågældende kommissionsbetænkninger, jeg har de oplysninger, jeg her kort har refereret fra Tyskland, fra USA og fra England. Man har altså dér undersøgt det, og så vidt jeg kan forstå, var den svenske kommissions flertal af den mening, at der ikke burde indføres en sådan offentlig regnskabspligt for partierne, mens den norske kommission fandt, at dette i princippet ville være rigtigt, men at det ganske vist stødte på mange praktiske vanskeligheder, så man ikke direkte og konkret turde anbefale det. Jeg kunne i hvert fald ønske, at man — også om der ikke skulle komme noget ud af denne del af vort lovforslag i denne omgang, det ville jeg naturligvis helst have, men jeg er klar over, at vi må have en grundig undersøgelse af sagen — ud fra danske forhold og på dansk grund foretog en undersøgelse af tilsvarende art som dem, der er foretaget i Sverige og Norge, således at vi fik det fornødne materiale til at tage stilling til problemerne.

Men som jeg har forsøgt at anskueliggøre i min fremsættelse, har vi foreslået denne del af vort lovforslag ud fra den opfattelse, at hvis der skal være mening i demokratiet, og hvis valg skal foregå på demokratisk måde, bør det også være sådan, at vælgerne ved, hvilke interesser de partier repræsenterer, der bejler til vælgerne gunst. Nu kan man naturligvis se på, hvad partierne siger i deres partiprogrammer, i udtalelser fra deres landsmøder eller kongresser, og man kan se på, hvad partierne siger i deres valgprogrammer og i flyveblade, de måtte udsende, eller i agitation, som drives gennem dagspressen eller på anden måde, og deraf kan man danne sig et nogenlunde billede. Men jeg tror nok, det vil have meget stor interesse for vælgerne at vide, hvem der finansierer partiernes politiske agitation. Jeg skal ikke her nævne eksempler; men jeg vil dog erindre om, at umiddelbart efter at partiet de uafhængige var blevet repræsenteret i folketinget, mødte partiet frem med et forslag til lov om, at det skulle forbydes organisationer at yde bidrag til politiske partier. Dette forslag er kun fremsat én gang, det er ikke blevet gentaget, så jeg forstår deraf, at de uafhængige har ment, at forslaget alligevel ikke var så godt.

Jeg hører ikke til dem, der på nogen måde